

Grundarlag nýggja landsstýrisins

Grundarlagið undir hesum nýggja landsstýrinum er tað, ið fráfarna landsstýrið undir javnaðarleiðslu legði fyrri 4 undanfarna árini — størstu uppgangutið Føroya. Nógvar varð avrikað, og nógvar varð lagt til rættis at arbeiða við framvir. Nú veist um, um hetta nýggja landsstýrið orkar ella er fært fyrri at halda áfram, har aðrir sleptu. Vit skulu her triva í, hvat hetta landsstýrið hevur at byggja á.

ENDURNÝGGJAN SKIPAFLOTANS

3 milj. kr. árliga eru úttegaðar sum lán útyvir peningahæddina á figgarlógini til studingsveitanir til skip.

40 milj. kr. árliga eru úttegaðar til Realkreditstovnin at lina til skipabygging.

40 nýggj skip eru komin. 20 skip eru í gerð ella í umbúnað.

VEGIR OG HAVNIR

Útyvir peningahæddirnar á figgarlógini er úttegað 1 milj. kr. eyka til havna- og vegabygging.

Stórtalan um fullgigjan av allari vegabygging er gjord — einar 70—75 milj. kr. yvir 3 5-áraætlanfr.

BERGHOL

Bergholið í Suðuroy er liðugt gjørt.

Bergholið í Norðoyum er skitsu- og detaljprojekterað. Peningurin til hetta bergholið var um at vera greiddur, ta landsstýrið legði frá sær.

SOSIALLOGGÁVAN

Sosialloggávan er mest sum øll ferd á hædd við sosialloggávan í hinum Norðanlondum. Vit hava fingið fólkapensjón, avlampsensjón, einkjupensjón, barnastyrk, almenna forsjorg til sjúk, blind, deyv, larin og onnur treingjandi. Peningurin til sosialloggávan er úttegaður.

SJÚKRAHÚSBYGGINGIN

Sjúkrahúsið í Klaksvík er um at vera liðugt.

Farið er undir sjúkrahúsbýggingina í Havn, har landskassin skal gjalda helmingin av 16—18 milj. krónum.

Hesin peningur er úttegaður. Farið verður atlandi skjótt undir sinnissjúkrahúsið, har staturin rindar alt.

SKULABYGGING

Studentaskúlin er greiddur. Fleiri storskúlar eru bygdar. Í umbúna er læraraskúlin, har fráfarna landsstýrið hevur lagt til rættis og var væl komið ávegis við peningamálalimum.

IDNAÐURIN

»Egnsudviklingsloven« er sett at galda í Føroyum. Miljónalánur latin Skála skipasmiðju og Bacalao í Havn.

Líkandi eru fyrri lánun til mong onnur virki aðrastaðni í landinum.

HÚSBYGGING

»Ostiferens kreditforening« er til reiðar at víðka virki sitt til Føroyar.

Aftars var fráfarna landsstýrið komið væl áleiðs við at loysa spurningin um ódyr lán til húsbýgging.

UNDIRVISING

»Ungdommens uddannelsesfonde« hevur víðkað virki sitt til eisini at galda Føroyar, og í mongum for- um er lesnaðarstudningurin tveyg- og trifaldaður.

SJÓMANNSKÚLI

Sjómannsskúlin er bygdur, og peningurin til hesa stórbygging úttegaður.

HÁSKÚLIN

Føroya fólkaháskúli fingið 25 túsund kr. árliga í 10 ár til útbýggingar. Hetta er fyrstu ferð, háskúlin hevur fingið almennan stuðul.

SKATTALÓGIN

Javnaðarflokkurin hevur greitt skattalógaruppskott liggjandi. Hetta uppskott er hitt einasta, ið higartil er framkomíð, og sum ger nakrar veruligar broytingar til tað betra burtur frá gomlu skattalógini.

MINSTALON

Minstalonin er komin upp á 1000 kr. um mánaðin, og peningur at gjalda hana er tókur.

PRISVIÐBÓT

Prisviðbótin er stórhækkað og nu komin upp á 15 oyru — Peningurin at gjalda prisviðbótina er gjordur tókur.

GRÖNLAND

Vunnar eru 6 nýggjar havnir. Veiduoktið er munandi ókt, og arbeiðsviðurskiftið munandi bött. Minstalon og prisviðbót er tryggjað útróðarmonnum, ið fara til Grönlands at royna.

ISLAND

Vunnin eru aftur flest øll tey miðini, ið føroyingar mistu tá fiskimarkið var flutt út á 12 fjórðingar. Roynast kann nú aftur við snøri og snellu.

SJÓMARK FØROYA

12 ára sáttmálin við 3 fjórðingarmarkinum er avtikin og 12 fjórðinga mark sett fyrri allar fjórðingir utan bretar.

Sáttmálin við bretar er uppsagdur.

60 MILJÓNA GRUNNUR

Undir samráðingum, sum P. M. Dam, fyrrv. løgmaður hevði við donsku ríkisstjórnina, varð komið ásað um at stovna grunn við 60

Og lyftið, tað sveik

Undan lógtingsvalinum 8. november var eg við til at ferðast bygd úr bygd í Norðoyum saman við valevnum frá øllum flokkum — eisini Sjálvstýrisflokkinum.

Tað var eingin av flokkunum — uttan Sjálvstýrisflokkurin — ið gjordi nakað serligt burtur úr heimastýrislógini.

Hon er ein veruleiki, og tað er prógvað, at væl hevur borið til at bygt á hesum grundarlagi, tí sum S. P. Zachariasen segði í Tingakrossi 15. nov. 1962:

»Hon í hesum tíðarskeiði hevur vist seg at hava borið Føroyum stóran vøkstur bæði vinnuliga, umsorgarliga og mentunarliga.«

Umboðsmenn sjálvstýrisflokksins, Sámuel Petersen og John Reid Bjartalíð, lögdu stóran dent á, at tað vóru m. a. teirra menn, ið høvdu fingið okkum heimastýrislógina, grundarlagið undir øllum sjálvstýri í Føroyum.

Teir fóru í hernað móti øllum teimum, ið vildu nema við hesa lóg, sjálvstýrisgrundarlagið; tað vildi vera Føroyum til ómetiligan skaða, um hetta

Sjónleikarlagið hevur ikki synt fram nakran sjónleik í heyst og í vetur; men nu eru teir til reiðar at

milj. kr. til íleggjarar í Føroyum. Hesin grunnur verður at virka frá 1. apríl 1964.

VIT kunnu hildið áfram og drigja fram mong onnur mál, men hetta vóru so nokur av teimum størstu.

Sum tað skilst er nógvar avrikað, og at hetta landsstýrið hevur eitt gott stóð at byggja á, tí mangar stórar íleggjaruppgávur eru loystar, meðan aðrar eins stórar eru komnar loysnini væl ávegis, nú Hákon Djurhuus & co tekur við.

holla grundarlag nú skuldi verða mádað undan okkum.

Tað er tí eyðsæð, at sjálvstýrisveljarar eru farnir til valborið fyrri at verja fyrri heimastýrislógini, at hon ikki mátti nemast av hinum skinkluta fólkaflokkinum ella osingarsama fjórveldisflokkinum.

Vist var tað ikki nakar stórur manngarður, ið tók lógvatak saman við Sámali og John Reid til vernd og verju av heimastýrislógini; men hesir veljarar mugu kenna seg bæði snyttar og vónsviknar, nú sjálvstýrismenninir á tingi fara í bók við teimum, hvørs høvudsamál tað er at bróta niður eitt av valaverkum Louis Zachariasens, sála, men sum nú skal tegast sundur av loysingarmonnum við velsignilsi sjálvstýrismanna. Slik vóru vallyfti sjálvstýrismanna í Norðoyum; men tað var ikki at venta, at tað skuldi vera meira hald í hesum lyftum enn í orðum Sámali Petersens, tá hann bedýraði:

»at á tingi fanst eingin flokkur, ið vildi hava nakað við Kjartan Mohr at gera.«

Villi.

SJÓNLEIKARHÚSIÐ

syna ein — tað verður um miðju næstu viku. Leikurinn er av Samuel Beckett og eitur „Bláa eftir Godot“. Til føroyskt er hann týddur úr enskum, men er upprunaliga skrivjaður á fronskum. Hann hevur verið sýndur ymsa staðni í heiminum, á fyrsta sinni í Paris fyrri 10 árum síðani. Hann verður roknaður fyrri at vera ein hin merkiligasti sjónleikur.

Eyðun Johannesen hevur stílað fyrri venjingini, og tað skuldi verið ein borgan fyrri, at vit fáa goða leik list at siggia. Tey leikandi eru: Olivar Næs, Kári Mouritsen, Óli Kurt Hansen, Eyðun Johannesen og Morið Nybo.

Ymist verður hugsað

Tað er eingin loyna, at teir 4 sjálvstýrisflokkarnir, sum í dag stjórna landinum, eru antisocialistar, og tí er tað ikki so lógíð, um fólk spyrja, um hesir somu flokkar kunna hugsa sær at samarbeiða við donsku sosialistunum. Ið hvussu er, mátti hetta fallið teim eitt sindur illa. Ti eingin er deyvur fyrri, at ikki er tað lítið av háð og spott, ið hesir flokkar hava tveitt eftir teimum — og serliga fólka- / flokks- og fjórveldismenn.

Hvussu fara hesir menn — Erlendur og Hákon — at fola seg, tá teir skulu biddragongd til donsku javnaðarmenninar — fyrri at nýta teirra egnu orð.

Ti sum onkur av samgonguni sigur, atuttan hjálp frá donsku stjórnini, kunnu vit púra einki.

Hetta eru sannastu orð, ið maðurin nakrantíð hevur latið av munni sínum.

Av hesam sæst, at ymiskar eru meningarnar í teimum loysingarmonnum, sum hava tikið sær av at stjórna landinum komandi 4 ár — um tað eydnast —.

Hevði nakar fjórveldismaður ventað

at eingin minni enn sjálvur fjórveldisflokksins formaður bar í upp skot at velja hundaskjafaforsprákaran Hákon Djurhuus til lógmann.

Lágt má hann lita... Og hevði nakar fjórveldismaður droymt um at siggia Erlendur Patursson, formannin og einaferð stríðshetju fiskimanna koma arm í arm við fyrsta umboðsmanni stórmannsins, reiðaranna og slikum heldur enn at fylkjast við javnaðarmonnum til kraftartøk fyrri arbeiðs- og fiskamannafjöldina?

— Dýrur landsstýrisessur varð Erlendi.

Men fiskimenn, ið hava leitað sum eftir náð eftir Erlendi, tá ið á stóð, vardu, at so fór einaferð at verða.

Magnus Heinason

Magnus Heinason er komin fullfermdur heim undan Grönlandi. Hann hevur um eini 550 tons av saltfiski.

Tilsamans hevur hann nú innanfyri eitt ár gjørt 4 túrar, og veðan er 2250 tons í saltfiski. Her átrat kemur so 134 tons av fiskamjølgi og 702 fot av lyði.

Hetta er stór veida; men kortini sigst, at ílt verður hjá honum at svara hvørjum sitt.

Søluúrslit í Bretlandi í 1962

Føroyska feskfiskasalan í Bretlandi var heldur minni í 1962 í fjor enn í fyrraárið, og meðalprisurin var eisini lægri, um 4 milj. kr. minni 1962 enn í 1961.

Í 1962 landaðu føroysk skip 20.924.461,5 kg í Bretlandi fyrri 26.304.365,93 kr. inóti í 1961; 21.887.119,9 kg. fyrri krónur 30.415.459,98.

Desember mánaður í 1962 var ikki meir enn til helvtar í nógd móti sama mánaða 1961. Seld vóruð 2.305.888,2 kg fyrri 3.230.669,56 kr. móti 4.455.198,1 kg. fyrri 6.202.287,64 kr. í desember 1961.

Nakað av fiskaflaki er selt í Bretlands í 1962, men tað er ikki viðroknað her.